

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

11 august 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Toma Nadejda

Judecători – Timofti Vladimir, Cobzac Elena

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Trocin Oleg în numele condamnatului, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021 în procedura de revizuire, în cauza penală privindu-l pe **Timofeev Andrei XXXXX**,

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 02.11.2018 – 28.10.2020 (prima instanță);
2. 27.11.2020 – 24.02.2021 (instanța de apel);
3. 20.05.2021 – 11.08.2021 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin încheierea Judecătorei Chișinău /sediul Buiucani/ din 28 octombrie 2020, a fost respinsă cererea avocatului Trocin Oleg în interesele condamnatului Timofeev Andrei, de revizuire a cauzei penale, în care Timofeev Andrei a fost condamnat prin Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău din 26 decembrie 2013, în baza art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, la 7 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, ca neîntemeiată.

1.1 Pentru a pronunța încheierea, prima instanță a constatat că, la data de 01.11.2018 apărătorul Oleg Trocin a adresat în instanța de judecată în interesele condamnatului Andrei Timofeev, cererea de revizuire a procesului penal.

2. Nefiind de acord cu încheierea Judecătorei Chișinău /sediul Buiucani/ din 28 octombrie 2020, a declarat apel avocatul Trocin Oleg în numele condamnatului, solicitând casarea încheierii, rejudecarea cauzei, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă deschiderea procedurii de revizuire a cauzei penale, cu remiterea cauzei în prima instanță pentru rejudecarea fondului cauzei, invocând că, prima instanță a interpretat eronat dispoziția art. 458 alin. (1), (3) pct. 3) Cod de procedură penală, prima instanță a considerat neîntemeiată că deciziile Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție pronunțate în interesul legii, prin care se explică modul de interpretare și aplicare a prevederilor legale, nu pot fi reținute ca hotărâri

definitive, care conțin soluții în privința unor cauze penale separate, consideră că prima instanță eronat a aplicat la examinarea cererii de revizuire art.465⁴ alin.(2) Cod de procedură penală, considerând că dispoziția acestui articol este relevantă procedurii în cauza penală dată și Decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 20.03.2014 nu are efect asupra cauzei Timofeev Andrei deja soluționată prin sentință irevocabilă anterioară deciziei; dispoziția art.465⁴ alin.(2) Cod de procedură penală contravine normelor constituționale privind accesul liber la justiție, după cum art.20 al Constituției Republicii Moldova statuează: Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime. Nici o lege nu poate îngreuna accesul la justiție.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021, s-a admis apelul declarat, s-a casat total încheierea inclusiv din oficiu în baza art. 409 Cod de procedură penală, s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care cererea privind deschiderea procedurii de revizuire a cauzei penal de învinuire a lui Timofeev Andrei în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 361 alin. (2) lit. b) Cod penal, s-a respins ca neîntemeiată.

3.1 Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, prima instanță contrar art. 462 alin. (4) Cod de procedură penală, a soluționat cererea de revizuire adoptând un act de dispoziție necorespunzător, or a dispus respingerea cererii de revizuire prin adoptarea unei încheieri și nu a unei sentințe așa cum prescrie norma de procedură penală. Mai mult ca atât, prima instanță a indicat că încheierea este cu drept de recurs, limitând astfel, revizuentul în exercitarea unei căi de atac – apelul.

În continuare, instanța de apel a statuat că, art. 465⁴ alin. (2) Cod de procedură penală stabilește la rândul său că decizia pronunțată în interesul legii *este obligatorie din ziua pronunțării și nu are efect asupra cauzelor deja soluționate printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă.*

Astfel, instanța de apel a conchis că Decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 20.03.2014 și Sentința Judecătorei Botanica, mun. Chișinău, din 26.12.2013, nu pot fi considerate ca hotărâri judecătorești care nu se conciliază, respectiv cauza nu poate fi revizuită pe această cale.

4. Decizia instanței de apel, este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Trocin Oleg în numele condamnatului, indicând temeiul pentru recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, prin care solicită casarea deciziei, rejudecarea cauzei, adoptarea unei noi hotărâri prin care să fie dispusă deschiderea procedurii de revizuirea cauzei penale, cu remiterea cauzei în prima instanță pentru rejudecarea fondului cauzei, invocând argumente similare cu cele indicate în apel(pct. 2 din prezenta decizie), și suplimentar:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel și anume:

„Se consideră ilegală aplicarea la examinarea cererii de revizuire a art.465⁴

alin. (2) Cod de procedură penală, prima instanță considerând că dispoziția acestui articol este relevantă procedurii în cauza penală dată și Decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 20.03.2014 nu are efect asupra cauzei Timofeev Andrei deja soluționată prin sentință irevocabilă anterioară deciziei”;

- motivarea soluției hotărârii instanței de apel a fost expusă neclar, totodată, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția ei, după cum aceasta a dat o interpretare nefondată a dispozițiilor ce țin revizuirea cauzelor penale în temeiul neconcilierii a două sau mai multor hotărâri de judecată, care a avut ca rezultat îngustarea noțiunii de „conciliere” și enumerarea exhaustivă a condițiilor și a cauzelor în care se constată neconcilierea;

- din argumentele ambelor instanțe nu se poate de stabilit din conținutul cărei norme procesual penale nemijlocit s-a dedus că prin dispoziția art. 458 alin. (1), (3) pct. 3) Cod de procedură penală, conform căreia hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii în cazul în care două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia, se înțelege că pentru declanșarea revizuirii în acest caz, se cere existența a două sau mai multe hotărâri pronunțate ***anume de instanțele penale***, care soluționează ***anume fondul cauzei***, care nu pot fi atacate în același timp printr-o altă cale de atac și se exclud reciproc și dispozițiile acestor hotărâri conțin soluții ***anume asupra aceluiași fapte și persoane***;

- instanța de apel la examinarea temeiurilor de revizuire eronat a considerat că opinia Curții Europene a Drepturilor Omului pe cauza Roșca c. Moldovei este în defavoarea solicitării de revizuire în privința lui Timofeev Andrei, ori dimpotrivă, hotărârea curții internaționale constată că competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, iar în cazul nostru există decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 20.03.2014 cu privire la recursul în interesul legii formulat de Procurorul General al Republicii Moldova cu privire la determinarea modului unitar de interpretare și aplicare a prevederilor art.361 alin. (1) Cod penal, din conținutul cărei decizii reiese că instanțele de judecată naționale au aplicat neuniform norma art.361 alin. (1) Cod penal, ca rezultat fiind condamnat ilegal și Timofeev Andrei;

- instanța de apel prin conținutul deciziei sale în genere a dat o apreciere greșită motivelor de fapt care stau la baza cererii de revizuire, ori instanța de apel a reiterat faptul că nu reprezintă temei de revizuire a procesului penal, o pretinsă apreciere incorectă și eronată a probelor administrate, în contextul în care instanța de revizuire, nu este în drept de a da o nouă apreciere probelor administrate. Acest argument al instanței de apel de a face imposibilă deschiderea procedurii de revizuire și în genere revizuirea la propriu a cauzei lui Timofeev Andrei, contravine motivelor care stau la baza cererii de revizuire, ori acestea nu țin de probatoriul cauzei penale, ci au legătură cu faptul adoptării a unei decizii de către Plenul Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție prin care se exclude tragerea la

răspundere penală și prin urmare condamnarea lui Timofeev Andrei pentru unele fapte de care a și fost învinuit.

5. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recursul ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz, se reține că recurentul contestă decizia instanței de apel, indicând temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că temeiul și motivele invocate de recurent în susținerea acestui temei nu sau confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, argumentând în acest context următoarele.

În privința temeiului de recurs invocat de recurent, prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată că nu și-a găsit confirmarea în urma cercetării materialelor cauzei, nefiind identificate careva circumstanțe care ar justifica incidența acestui temei de recurs, dat fiind faptul că, instanța de apel, la judecarea apelului și adoptarea deciziei a respectat prevederile art. 414 alin. (1), (5), 417 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, s-a expus detaliat și argumentat asupra motivelor relevante invocate în apelul recurentului, fiind reflectate clar motivele pe care se întemeiază soluția instanței de apel, fără a fi admisă vreo eroare de fapt sau de drept ce ar afecta legalitatea deciziei instanței de apel, fapt ce determină lipsa unor temeiuri justificative de a interveni în decizia instanței de apel sub aspectele contestate.

Colegiul penal conchide că, nu poate reține argumentele recurentului precum că: „- motivarea soluției hotărârii instanței de apel a fost expusă neclar, totodată, instanța de apel a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția ei, după cum aceasta a dat o interpretare nefondată a dispozițiilor ce țin revizuirea cauzelor penale în temeiul neconcilierii a două sau mai multor hotărâri de judecată, care a avut ca rezultat îngustarea noțiunii de „conciliere” și enumerarea exhaustivă a

condițiilor și a cauzelor în care se constată neconcilierea;

- din argumentele ambelor instanțe nu se poate de stabilit din conținutul cărei norme procesual penale nemijlocit s-a dedus că prin dispoziția art. 458 alin. (1), (3) pct. 3) Cod de procedură penală, conform căreia hotărârile judecătorești irevocabile pot fi supuse revizuirii în cazul în care două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia, se înțelege că pentru declanșarea revizuirii în acest caz, se cere existența a două sau mai multe hotărâri pronunțate ***anume de instanțele penale***, care soluționează ***anume fondul cauzei***, care nu pot fi atacate în același timp printr-o altă cale de atac și se exclud reciproc și dispozițiile acestor hotărâri conțin soluții ***anume asupra aceluiași fapt și persoane***, or, art. 6 pct. 13) Cod de procedură penală, definește hotărârea judecătorească ca hotărâre a instanței judecătorești adoptată într-o cauză penală: sentință, decizie, încheiere și hotărâre, astfel, legislația procesual penală stabilește că revizuirea procesului penal poate fi solicitată, *inter alia*, în cazul în care două sau mai multe hotărâri judecătorești irevocabile nu se pot concilia, această situație se referă *stricto sensu* la hotărâri judecătorești irevocabile pronunțate în cauze penale, nefiind înglobate deciziile Plenului Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție prin care se soluționează recursurile în interesul legii, or, prin definiție și esență, obiectul examinării a cauzei penale diferă de cel din cadrul examinării unui recurs în interesul legii.

Mai mult, Colegiul penal conchide că, instanța de apel corect a menționat faptul că: „În vederea declanșării revizuirii în acest caz, se cere existența a două sau mai multe hotărâri pronunțate ***anume de instanțele penale***, care soluționează ***anume fondul cauzei***, care nu pot fi atacate în același timp printr-o altă cale de atac și se exclud reciproc și dispozițiile acestor hotărâri conțin soluții ***anume asupra aceluiași fapt și persoane***”.

Referitor la alegațiile recurentului precum că, instanța de apel eronat a interpretat considerentele CtEDO în cauza Roșca c. Moldovei, or, prin decizia Plenului Colegiului Penal al Curții Supreme de Justiție din 20.03.2014 cu privire la recursul în interesul legii formulat de Procurorul General al Republicii Moldova cu privire la determinarea modului unitar de interpretare și aplicare a prevederilor art.361 alin. (1) Cod penal, din conținutul cărei decizii reiese că instanțele de judecată naționale au aplicat neuniform norma art. 361 alin. (1) Cod penal, Colegiul penal ține să menționeze prevederile art. 465⁴ alin. (2) Cod de procedură penală: „Decizia pronunțată în interesul legii este obligatorie din ziua pronunțării și nu are efect asupra cauzelor deja soluționate printr-o hotărâre judecătorească irevocabilă”, astfel, Colegiul penal susține concluzia instanței de apel precum că: „Având în vedere normele legale naționale și raționamentele CtEDO, o eventuală admitere a cererii de revizuire depuse de avocatul Trocin Oleg în interesele condamnatului, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil, garantate de art. 6§1 CEDO.

Generalizând cele indicate anterior, Colegiul penal mai invocă că în jurisprudența CtEDO, unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere, "*inter alia*", ca, atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție (*a se vedea cauza Brumărescu vs România, Nr.28342/95&62, 28 octombrie 1999*). Acest principiu insistă asupra faptului că nici o parte la proces nu este în drept să solicite revizuirea unei hotărâri judecătorești definitive și executorii doar în scopul reluării procesului de judecată și al unei noi soluționări a cauzei. Competența de revizuire a instanțelor supreme trebuie exercitată pentru a corecta erorile de drept și omisiunile justiției, și nu pentru a efectua o reexaminare a cauzei. **Revizuirea nu trebuie tratată ca un recurs deghezat** și nici existența a două păreri asupra aceleiași probleme nu poate servi drept temei pentru reexaminare. O îndepărtare de la acest principiu este justificată doar în cazul în care reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (*a se vedea cauza Bujnița vs Moldova, Nr.36492/02, 16 ianuarie 2007*).

Astfel, instanța de recurs consideră, că instanța de apel corect și just a concluzionat că argumentele invocate de revizuent în cerere nu se încadrează temeiului de revizuire prevăzut de art. 458 alin. (3) pct. 3) Cod de procedură penală.

Totodată, Colegiul penal reiterează că, procedura de revizuire prevăzută de art. 458-465 Cod de procedură penală servește scopului înlăturării lacunelor în drept și omisiunilor justiției, care urmează a fi aplicată într-o manieră compatibilă cu art. 6 al CoEDO, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că n-a fost constatată prezența în speța examinată a careva erori de drept, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei contestate.

Prin urmare, Colegiul penal conchide, având în vedere veridicitatea argumentelor instanței ierarhic inferioare în motivarea soluției criticate de recurent, în virtutea corectitudinii acesteia și pentru a evita repetări inutile, că le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO, care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

6. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectele contestate, deoarece soluția adoptată de instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

7. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Trocin Oleg în numele condamnatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 februarie 2021 în procedura de revizuire, în cauza penală privindu-l pe **Timofeev Andrei XXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **15 octombrie 2021**.

Președinte

Toma Nadejda

Judecători

Timofti Vladimir

Cobzac Elena